

Дискретан шарм рециклажног крова

Необична структура испуњава скоро цео простор Салона Музеја савремене уметности Београд. Импозантна пачворк грађевина, која највише личи на рециклажни кућни кров чији су димњаци у овом случају стубови галерије, састављена је од различитих материјала – старих дасака, врата, прозора, делова ормана, столова... На неким вратима још увек су исписана презимена станара, шаљиве дечје налепнице, постери. Неки од посетилаца можда ће и препознати делове покућства са којима су некада живели. Инсталацију, која ће бити изложена до 4. априла, непогрешиво бисмо довели у везу с Браниславом Николићем, уметником познатом по преокупацији секундарном архитектуром.

Методологија Николићевог уметничког рада оличена у сакупљању одбачених елемената архитектуре, ентеријера станова, намештаја и дрвне грађе и њихова поновна употреба у уметничком процесу и изградњи уметничких производа, умрежена је са разноврсним значењским нивоима његових инсталација.

– Видим да мој рад подсећа неке на кров, неке на врх планине, а неке на шатор што је одлично, јер то значи да је реч о вишезначном делу. Почетна идеја била је дивља надоградња урбаног простора, чији смо сведоци били деведесетих година, а коју и данас можемо да видимо у Београду. Потом сам почео да размишљам о томе како су управо у време мог рада на овом пројекту стотине хиљада људи пролазили Србијом у потрази са бољом будућношћу и кровом над главом, бежећи од рата. На крају сам, и поред неоспорне важности постојања правила градње, дошао до тога да би могло да се разговара о томе где почиње, а где престаје право на град и обликовање тог града које имају људи који у њему живе. Ту је, наравно, и уметничка димензија, која обједињује различите људске судбине које су уткане у ову грађу, а које сада чине једно ауторско дело што има свој шарм – објашњава Николић, који каже да му је рад на монтажи суперструктуре био и напоран и занимљив истовремено. Истиче и то да састав елемената који чине овај кров сликовито говори о начину живота који се водио на овим просторима. Да је даске, врата и прозоре сакупљао у Холандији или Немачкој или некој другој земљи та инсталација осликавала би, посредно, живот који је проживљен баш на том поднебљу.

– И мени се самом чини да кад погледам неки део неког ормана који сам уклопио да сам и ја у кући имао сличан комад намештаја. Просто, куповали смо сви оно што је код нас било у понуди. Посебно у прошлости, када није ни било много избора.

Материјал је сакупљан месецима. У једном тренутку уметник схвата да нема довољно грађе и посеже за Фејсбуком. То даје резултате – било је много пријатељских подрума које је требало испразнити. Заједно са колегама из техничке службе Музеја савремене уметности кренуо је у обилазак адре-

Фото 3. Анастасијевић

Бранислав Николић

са. Мапа локације које су обишли је сачувана и биће један од докумената који ће пратити ову поставку.

– Иако је структура урађена наменски за простор галерије могла би, овако како је монтирана, да послужи и као прави кров за неку кућу од око 130 квадрата, само ако би се по облику сложила моја грађевина и већ постојећи стамбени објекат. Јер, пројекат је урадила моја супруга, која је архитекта – додаје наш саговорник.

Будући да је предвиђено да инсталација живи свој живот само док траје изложба, после чега ће бити размонтирана, аутор ипак неће одбацити све њене елементе. Корисне комаде у одређеним бојама које је овом приликом рециклирао опет ће рециклирати у процесу рада на неком новом подухвату.

Кустос изложбе др Зоран Ерић указује на то да сам термин „суперструктура” говори о слојевитости уметничких референци у раду Бранислава Николића.

– Превасходно се може превести као надоградња у архитектонском вокабулару. Апстрактнија конотација термина представља концептуалну структуру док је ту још једно значење, које је такође релевантно за уметнички проседе у којем Николић делује, а то је марксистичка теорија, где

– Видим да мој рад подсећа неке на кров, неке на врх планине, а неке на шатор што је одлично, јер то значи да је реч о вишезначном делу. Почетна идеја била је дивља надоградња урбаног простора, чији смо сведоци били деведесетих година, а коју и данас можемо да видимо у Београду. Потом сам почео да размишљам о томе како су управо у време мог рада на овом пројекту стотине хиљада људи пролазили Србијом у потрази са бољом будућношћу и кровом над главом, бежећи од рата. На крају сам, и поред неоспорне важности постојања правила градње, дошао до тога да би могло да се разговара о томе где почиње, а где престаје право на град и обликовање тог града које имају људи који у њему живе. Ту је, наравно, и уметничка димензија, која обједињује различите људске судбине које су уткане у ову грађу, а које сада чине једно ауторско дело што има свој шарм – објашњава Николић, који каже да му је рад на монтажи суперструктуре био и напоран и занимљив истовремено. Истиче и то да састав елемената који чине овај кров сликовито говори о начину живота који се водио на овим просторима. Да је даске, врата и прозоре сакупљао у Холандији или Немачкој или некој другој земљи та инсталација осликавала би, посредно, живот који је проживљен баш на том поднебљу.

Фото архива Б. М.

Градња инсталације

су идеологије или институције друштва виђене као надоградња директних друштвених односа материјалне производње и економије. Инсталација представља и снажну метафору друштвених дешавања у Србији – закључује Ерић.

Бранислав Николић је рођен 1970. године у Шапцу. Дипломирао на Академији уметности у Новом Саду, одсек сликарства, 1996. године. Магистрирао је на академији „Duch Art Institute”, Еншел, Холандија и на Академији уметности у Новом Саду. Члан УЛУС-а је од 1995. године. Селектор Јаловичке ликовне колоније је од 2002. године. До сада је излагао на 22 самосталне и више групних изложби у земљи и иностранству.

М. Димитријевић